

Heukels' Flora (24^e druk, 2020)

Relevante wijzigingen
voor ecologen
t.o.v. de 23^e druk (2005)

Stappenplan

- **Eind maart 2020:**

Digitale soortenlijst updaten (FLORON, verspreidingsatlas, NDFF, waarneming.nl)

- **Gedurende 2020:**

Turboveg (Stephan Hennekens)

Opdrachtgevers (SBB, NM, GLK, etc.)

- **2021:**

Toepassen (iedereen)

Wat is er gewijzigd?

- 10 soorten: gesplitst **of** samengevoegd
- 145 soorten: nieuwe wetenschappelijke naam
- 400 soorten: nieuw (20% extra → 2500 totaal)

Apomicten

- Hieracium (6 secties)
- Rosa (3 subsecties, 28 soorten)
- Rubus (3 secties, 70 soorten)
- Taraxacum (8 secties)

Hieracium

- H. sectie Hieracioides – Schermhavikskruid
- H. sectie Sabauda – Boshavikskruid
- H. sectie Amplexicaulia – Stengelomvattend havikskruid
- H. sectie Hieracium – Muurhavikskruid
- H. sectie Vulgata – Dicht havikskruid
- H. sectie Tridentata – Stijf havikskruid
- Hieracium → Pilosolla (Muizenoor, Oranje, Weide-, Grijs & Spits havikskruid)

Rosa

- Rosa subsectie Rubigineae – Egelantierrozen-groep
 - 6 taxa
- Rosa subsectie Caninae – Hondсроzen-groep
 - 8 taxa
- Rosa subsectie Vestitae – Viltrozen-groep
 - 4 taxa
- Overig – tuinplanten, Bosroos & Duinroos
 - 10 taxa

Totaal 28 taxa

(voorheen: 12)

Rubus

- Rubus sectie Caesii
 - 1 soort (Dauwbraam)
- Rubus sectie Corylifoli – Wasbraam
 - 9 soorten
- Rubus sectie Rubus – Zwarte braam
 - 54 soorten (incl. Dijkviltbraam & Peterseliebraam)
- Overig
 - 6 soorten (Framboos, Steenbraam, Prachtframboos, Japanse wijnbes)

Totaal 70 soorten

Taraxacum

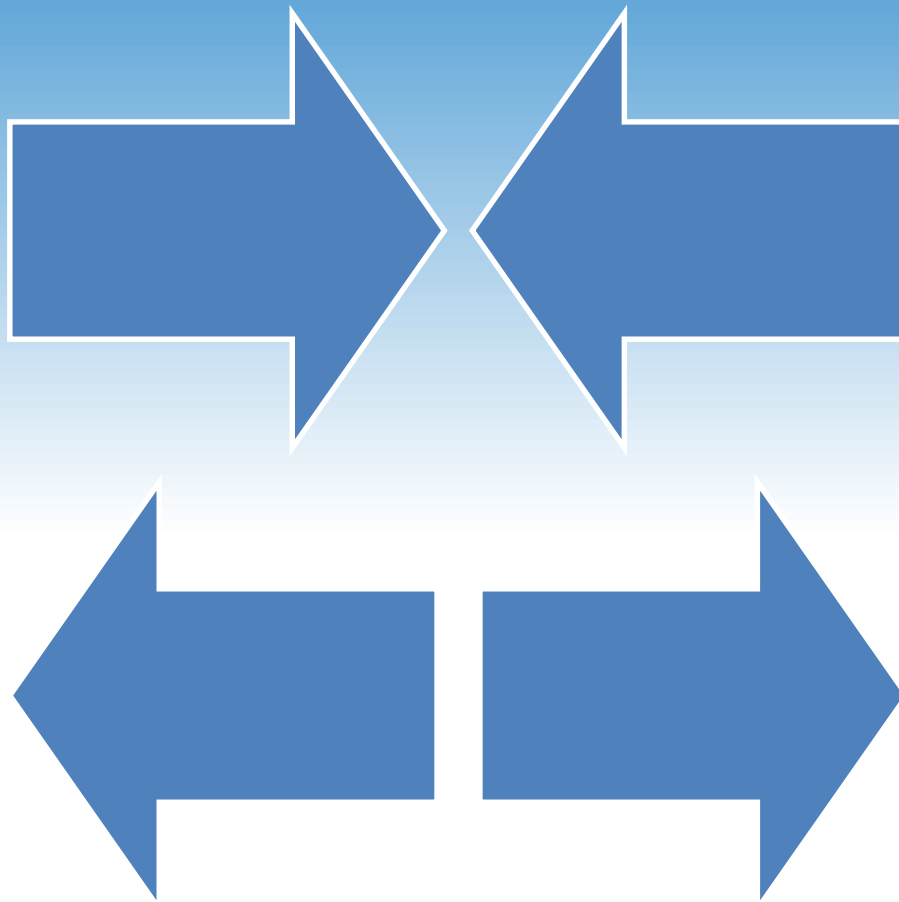
- T. sectie Borea - Noordelijke paardenbloem
- T. sectie Celtica - Hooilandpaardenbloem
- T. sectie Erythrosperma - Zandpaardenbloem
- T. sectie Hamata - Gestreepte paardenbloem
- T. sectie Naevosa - Gevlekte paardenbloem
- T. sectie Obliqua - Kustpaardenbloem
- T. sectie Palustria - Moeraspaardenbloem
- T. sectie Ruderalia - Weidepaardenbloem

Waarschijnlijk in volgende editie:

T. sectie Macrodonia – Stekelige paardenbloem

T. sectie Frugalia - Schraallandpaardenbloem

Opsplitsingen & samenvoegingen

Bolboschoenus

- Voorheen:

B. maritimus - Heen

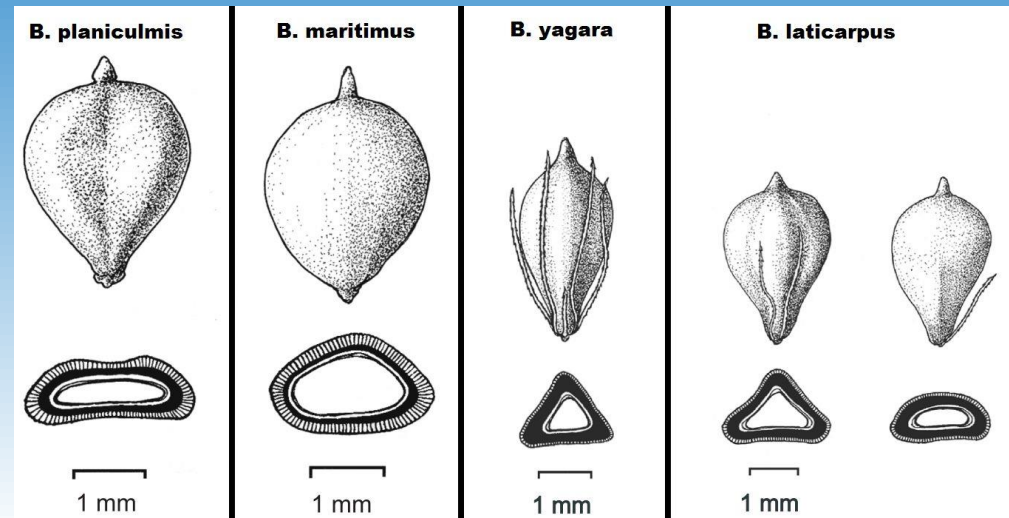
- Tegenwoordig:

B. maritimus - Heen

B. laticarpus - Oeverbies

B. planiculmus - Oostelijke bies

B. yagara (te verwachten)

Festuca rubra - Rood zwenkgras

- Voorheen:

Festuca rubra – Rood zwenkgras

- Tegenwoordig:

F. rubra subsp. commutata

F. rubra subsp. megastachys

F. rubra subsp. juncea

F. rubra subsp. rubra

F. rubra subsp. litoralis

Xanthium - Stekelnoot

- *Xanthium strumarium* - Late stekelnoot
- *Xanthium orientale* – Grote stekelnoot

Vrijwel alle vondsten (rivierengebied) betreffen *Xanthium orientale*!

Verschillen:

- Vruchtgroote (12-15 mm t.o.v. 10-30 mm)
- Aantal, stevigheid en gekromdheid stekels
- Beharing op vruchten
- Biotoop (stadsplant & rivierengebied)

Poa pratense - Veldbeemdgras

- Voorheen:

Poa pratense – Veldbeemdgras

Poa angustifolia – Smal beemdgras

Poa pratense subsp. irrigata

- Tegenwoordig:

Poa pratense subsp. pratense – Veldbeemdgras

Poa pratense subsp. angustifolia – Smal beemdgras

Poa pratense subsp. irrigata – Berijpt beemdgras (nieuw)

- Berijpt beemdgras: behaard tongetje en oortjes

Veelkleurig vergeet-mij-nietje

Voorheen:

Myosotis discolor – Veelkleurig vergeet-mij-nietje

Tegenwoordig:

Myosotis discolor subsp. discolor

Myosotis dicolor subsp. dubia

Kenmerken:

subsp. dubia: Alle stengelbladen
verspreidstaand, bloemen nooit roze

Draba - Vroegeling

- Voorheen:

Erophila verna – Vroegeling

- Tegenwoordig:

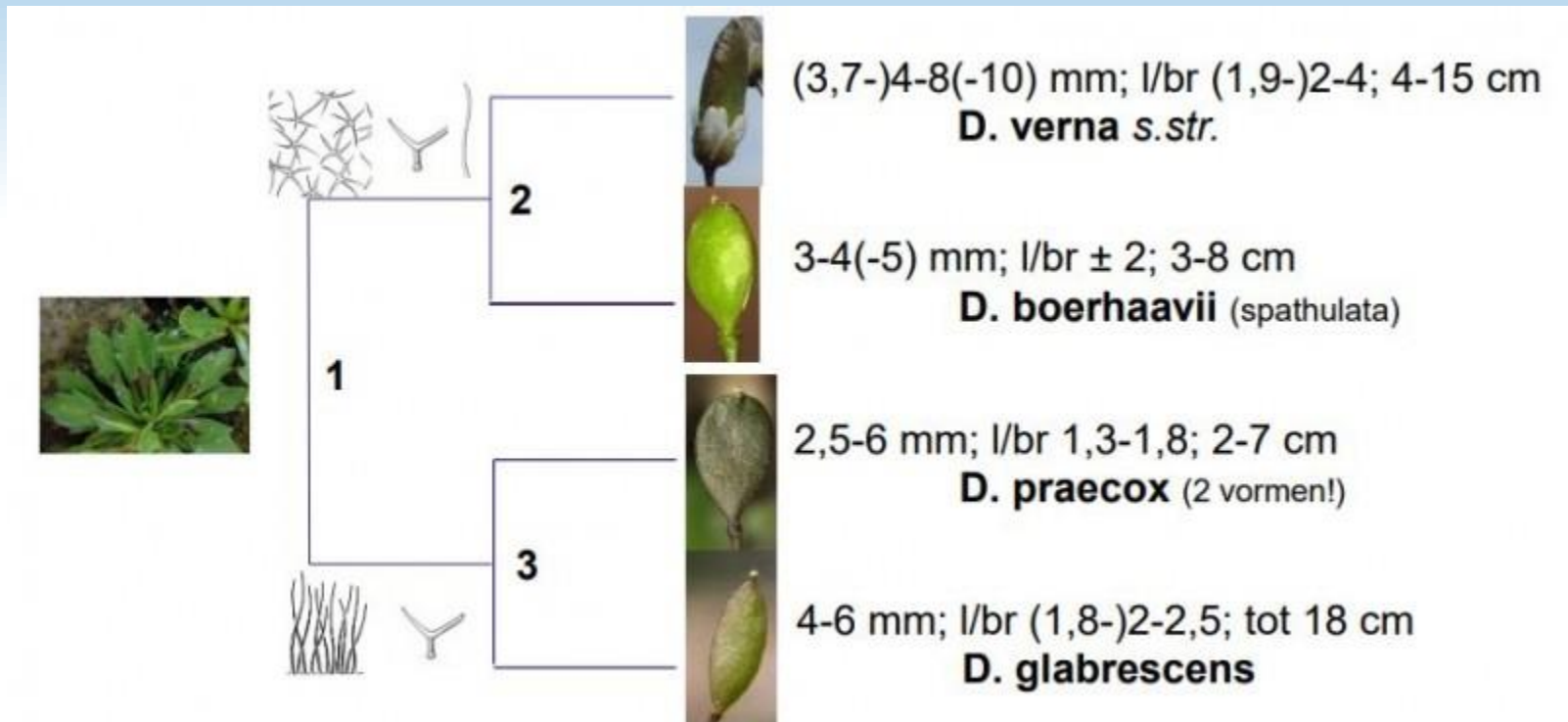
Draba verna – Vroegeling (verzamelnaam)

Draba verna s.s.

Draba boerhaavii

Draba glabrescens

Draba praecox

Carex – Bermzegge groep

- Voorheen:

Carex muricata – Dichte bermzegge

- Tegenwoordig:

Carex pairae – Dichte bermzegge

Carex muricata

Carex muricata blijkt *Carex pairae* te heten (foute determinatie)

Carex muricata komt ook voor, maar is een zeldzame adventief

Verschil zit in groote, kleur en vorm van kafjes en urntjes

Carex – Bermzegge groep

- Voorheen:

Carex divulsa – Groene bermzegge

- Tegenwoordig:

Carex divulsa – IJle bermzegge

Carex leersii – Bleke bermzegge

Verschil zit in groote, kleur en vorm van kafjes en urntjes

Geschubde mannetjesvaren

- Voorheen:

Dryopteris affinis

- Tegenwoordig:

Dryopteris affinis subsp. *affinis*

Dryopteris affinis subsp. *borreri*

Kenmerken:

Bekijk altijd onderste deelblaadje 2e orde!
subsp. *affinis* glimt sterker, minder ingesneden
($<0,5$ mm) bladrand, deelblaadje 2e orde
grotendeels vergroeid met middennerf

Gele dovenetel

- Voorheen:

Galeobdolon lamiastrum subsp. galeobdolon

- Tegenwoordig:

- *G. lamiastrum subsp. montanum* (vrij zeldzaam)
- *G. lamiastrum subsp. galeobdolon* (zeer zeldzaam)

In HF23 stond enkel *subsp. galeobdolon* opgenomen, maar de meeste vondsten behoren tot *subsp. montanum*. Verschil zit in de vorm en bladrand van de schutbladen en aantal bloemen.

Opmerking: Let ook op *subsp. flavidum* (bleekgele bovenlip).

Duinrus & Alpenrus

- Voorheen:

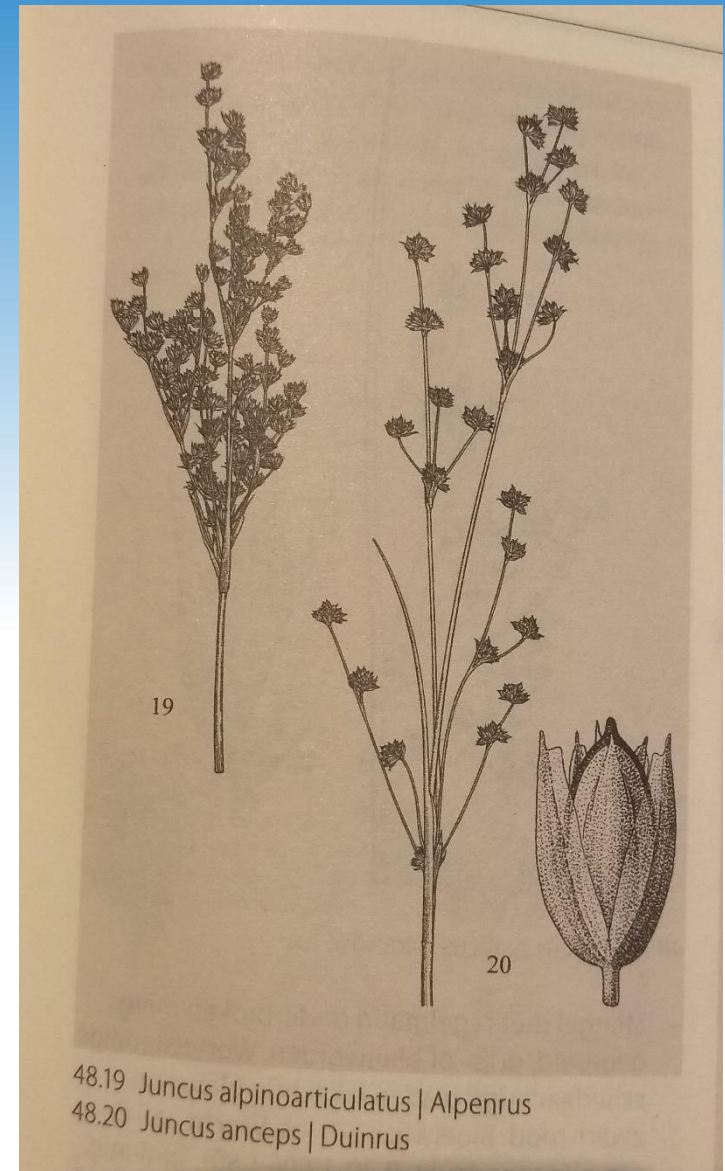
Juncus alpinoarticulatus - Rechte rus

- Tegenwoordig:

Juncus alpinoarticulatus – Alpenrus

Juncus anceps – Duinrus

Verschil zit in compactheid bloeiwijze en top (spits/stomp) van de bloemdekbladen

Groot bronkruid

- Voorheen:

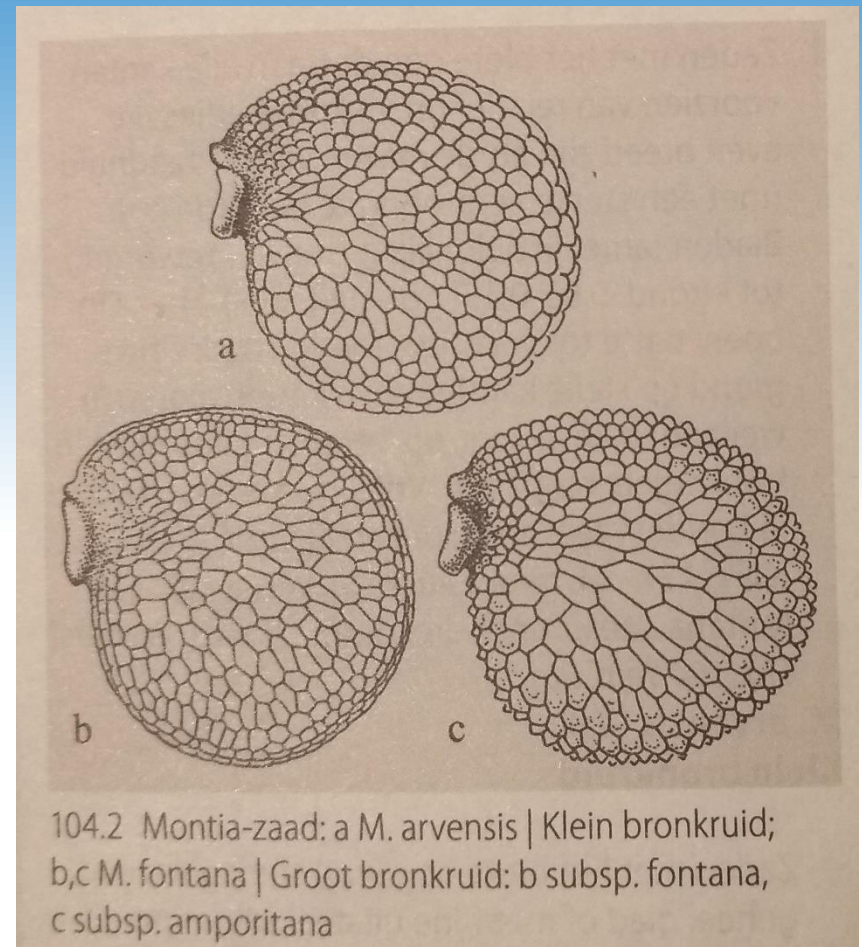
Montia fontana – Groot bronkruid

- Tegenwoordig:

Montia fontana subsp. *amporitana*

Montia fontana subsp. *fontana*

Verschil zit in zaden met/zonder
uitsteekseltjes langs rand

Zwarte en Beklierde nachtschade

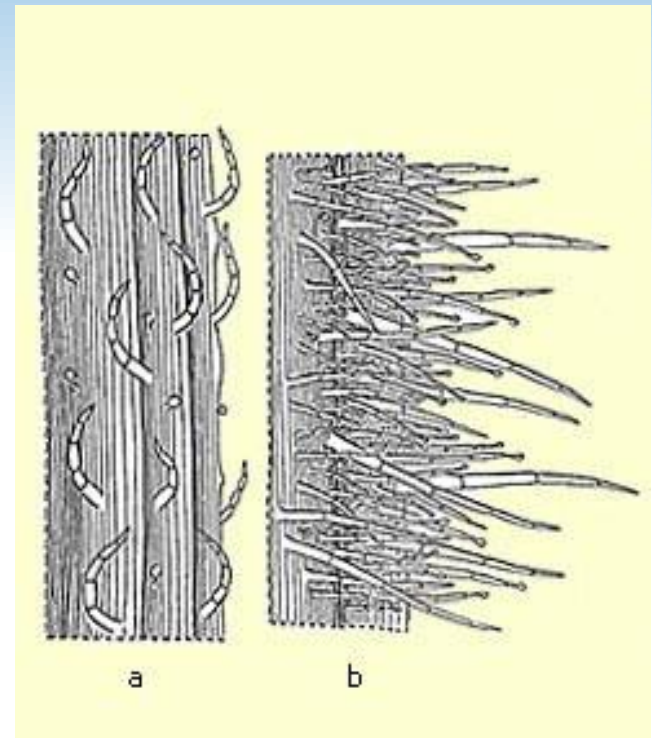
- Voorheen:

Solanum nigrum subsp. nigrum – Zwarte nachtschade

S. nigrum subsp. schultezii – Beklierde nachtschade

- Tegenwoordig:

Solanum nigrum – Zwarte nachtschade

Elymus – Kweek soorten

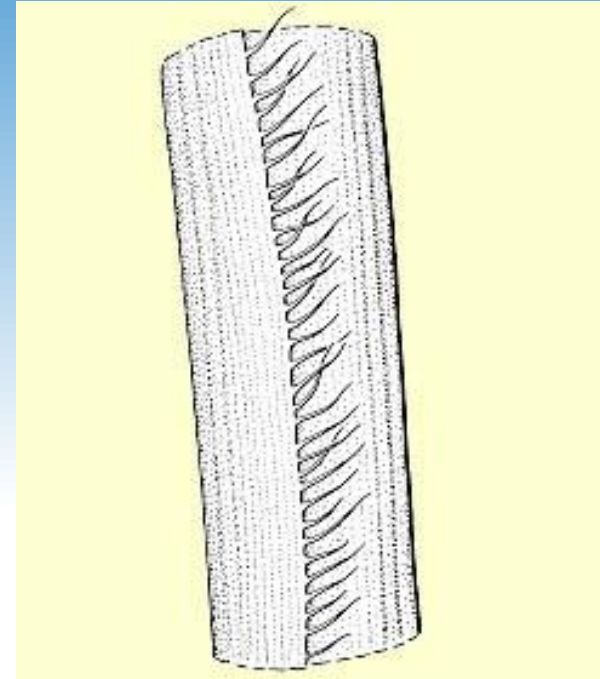
- Voorheen:

Elytrigia atherica – Zeekweek

Elytrigia maritima – Zandkweek

- Tegenwoordig:

Elymus atherica - Zeekweek

Nieuwe soorten

- HF23: 2005
 - HF24: 2020
 - Verschil 15 jaar
 - 400 nieuwe soorten
-
- Gemiddeld bijna 30 nieuwe soorten per jaar!

Elymus campestris - Veldkweek

- Herkomst: inheems
- Biotoop: Rivierduinen
- Herkenning: Blad stug en dof blauwgroen. Lijkt sterk op Zeekweek en de blauwe vorm van Kweek (*var. glauca*). Geen kafnaalden, geen beharing langs bladschede, geen stuifmeel, andere afmetingen van urntjes. Lastig!

Agrostis scabra – Ruw struisgras

- Herkomst: Noord-Amerika
- Kenmerken: Polvormig, zeer ijle bloeiwijze

Cabomba caroliana - Waterwaaier

- Herkomst: Zuid-Amerika
- Herkenning: Bladen tegenoverstaand. Witte bloemen met drijfbleden.

Lagarosiphon major - Verspreidbladige waterpest

- Herkomst: Zuid-Afrika
- Biotoop: Troebel, voedselrijk water
- Herkenning: Stengelbladen niet in kransen

Cardamine occulta - Aziatische veldkers

- Herkomst: Oost-Azië
- Biotoop: Pionierplekken, voedselrijk, oevers
- Herkenning: Geen rozet, bladoppervlak kaal, drielobbig einddeelblaadje

Dipsacus strigosus - Slanke kaardebol

- Herkomst: Zuid-Rusland en Oekraïne
- Herkenning: Helmhokjes geel (niet paars) en iets grotere bloemhoofdjes (3-4 cm) dan bij Kleine kaardebol (2-2,5 cm).
- Biotoop: Vochtige ruigtes

Erigeron floribundus - Ruige fijnstraal

- Herkomst: Zuid-Amerika
- Biotoop: Ruigtes & stedelijk gebied
- Herkenning: Omwindsel kaal, teruggeslagen omwindselblaadjes donkerbruinglimmend, bladen donkergroen, glimmend en sterk gelobd, stengelbeheading ruig.

Exaculum pusillum - Dwergdraadgentiaan

- Herkomst: Zuid-Europa
- Herkenning: Zeer klein, bleekroze bloemen
- Biotoop: Venoevers.

Koeleria albescens - Duinfakkelgras

- Herkomst: Inheems
- Biotoop: Duinen
- Herkenning: Bloeiwijzesteel in bovenst helft dicht behaard. Lagere stengeldelen onder de knopen behaard, bladen dicht bezet met korte haartjes, blad meestal ingerold.

Lindernia dubia - Schijngenadekruid

- Herkomst: Noord-Amerika
- Biotoop: Voedselarme tot voedselrijke oevers
- Herkenning: Liggende Stengel, getand blad, kleine, okselstandige bloemen

Orobanche amethystea - Violette bremraap

- Herkomst: Inheems?
- Biotoop: Rivierduinen
- Herkenning: Parasiterend op Echte kruisdistel, roze, helmknoppen geel of rood, niet beklieerd

Rumex stenophyllus - Tandzuring

- Herkomst: Europa en Azië
- Biotoop: Rivieroevers
- Herkenning: Als Bermzuring (*Rumex x pratensis*), maar met wigvormige bladvoet en vruchten driehoekig.

Typha laxmanii

- Herkomst: Zuid-Oost Europa en Oost Azië
- Biotoop: Voedselrijke oevers
- Herkenning: vrouwelijke aar veel korter dan mannelijke, 2-4 cm tussen mannelijke en vrouwelijke aar, vrouwelijke aar 2-2,5 cm breed.

Verbascum speciosum - Kandelaartoorts

- Herkomst: Zuid en Oost Europa
- Biotoop: Ruigtes
- Herkenning: Sterk vertakte bloeiwijze, bladvoet sterk geplooid, alle helmdraden behaard

Dactylorhiza purpurella – Purperode orchis

- Herkomst: Inheems
- Herkenning: Kleur enzo
- Biotoop: Duinen

Dactylorhiza incarnata subsp. coccinea – Steenrode orchis

- Herkomst: Inheems
- Biotoop: Duinen
- Herkenning: Kleur enzo

Naamwijzigingen

Welke geslachtsnamen zien we verdwijnen?

Welke zien we terug?

Welke komen van een andere planeet?

Straatliefdegras

- Voorheen:

Eragrostis pilosa - Straatliefdegras

- Tegenwoordig:

Eragrostis multicaulis (algemeen) – Stijf straatliefdegras

Eragrostis albens (zeldzaam)

Eragrostis pilosa (te verwachten)

Helm

- Voorheen:

Ammophila arenaria

- Tegenwoordig:

Calamagrostis arenaria

Aster

- Voorheen:

Aster

- Tegenwoordig:

Symphyotrichum (smalbladige soorten)

Eurybia (hartbladige soorten)

Tripolium pannonicum (Zulte)

Torenkruid

- Voorheen:

Arabis glabra

- Tegenwoordig:

Turritis glabra

Ongewijzigd:

Arabis hirsuta (Pijlscheefkelk & Ruige scheefkelk)

Moerasscherm

- Voorheen:

Apium

- Tegenwoordig:

Helosciadium

Dubbelloof

- Voorheen:
Blechnum spicant
- Tegenwoordig:
Struthiopteris spicant

Zompzegge

- Voorheen:

Carex curta

- Tegenwoordig:

Carex canescens

Geelgroene zegge & Dwergzegge

- Voorheen:

Carex oederi subsp. oedocarpa

Carex oederi subsp. oederi

- Tegenwoordig:

Carex demissa

Carex oederi

Hazenzegge

- Voorheen:

Carex ovalis

- Tegenwoordig:

Carex leporina

Valse zandzegge

- Voorheen:

Carex reichenbachii

- Tegenwoordig:

Carex pseudobrizoides

Gekielde dravik

- Voorheen:

Ceratochloa carinata

- Tegenwoordig:

Ceratochloa sitchensis (incl. *C. carinata*)

Wilgenroosje

- Voorheen:

Chamaerion angustifolium

- Tegenwoordig:

Chamaenerion angustifolium

Ganzenvoet

- Voorheen:

Chenopodium

- Tegenwoordig:

Blitum (Aardbeispinazie & Brave hendrik)

Chenopodiastrum (Muurganzenvoet & Esdoornganzenvoet)

Chenopodium (Mel, Stippel, Stinkende, Quionoa)

Dysphania (Welriekende, Liggende, Druifkruid)

Lipandra (Korrel)

Oxybasis (Rode, Zeegroene, Beursjes)

Engels en Echt lepelblad

- Voorheen:

Cochlearia officinalis subsp. anglica

Cochlearia officinalis subsp. officinalis

- Tegenwoordig:

Cochlearia anglica

Cochlearia officinalis

Asterfijnstraal

- Voorheen:

Conyza

- Tegenwoordig:

Erigeron

Smal vlieszaad

- Voorheen:

Corispermum intermedium

- Tegenwoordig:

Corispermum pallasii

Varkenskers

- Voorheen:

Coronopus

- Tegenwoordig:

Lepidium

Handekenskruid

- Voorheen:

Dactylorhiza majalis subsp. majalis (Brede orchis)

Dactylorhiza majalis subsp. praetermissa (Rietorchis)

Dactylorhiza maculata subsp. maculata (Gevlekte orchis)

Dactylorhiza maculata subsp. fuchsii (Bosorchis)

Dactylorhiza majalis subsp. sphagnicola (Veenorchis)

- Tegenwoordig:

Dactylorhiza majalis

Dactylorhiza praetermissa

Dactylorhiza maculata

Dactylorhiza fuchsii

Dactylorhiza sphagnicola

Bochtige smele

- Voorheen:

Deschampsia flexuosa

- Tegenwoordig:

Avenella flexuosa

Vlottende bies

- Voorheen:
Eleogiton fluitans
- Tegenwoordig:
Isolepis fluitans

Kweek

- Voorheen:

Elytrigia

- Tegenwoordig:

Elymus

Vroegeling

- Voorheen:

Erophila

- Tegenwoordig:

Draba

Zwenkgras

- Voorheen:

Festuca

- Tegenwoordig:

Schedonorus

Geldt alleen voor breedbladige soorten:

Beemdlangbloem, Reuzenzwenkgras, Rietzwenkgras

Ruig & Zinkschapengras

- Voorheen:

Festuca ovina subsp. guestphalica (Zinkschapengras)

Festuca ovina subsp. hirtula (Ruig schapengras)

- Tegenwoordig:

Festuca guestphalica subsp. guestphalica

Festuca guestphalica subsp. hirtula

Dwergviltkruid

- Voorheen:

Filago minima

- Tegenwoordig:

Logfia minima

Duits viltkruid

- Voorheen:

Filago vulgaris

- Tegenwoordig:

Filago germanica

Beemdhaver & Zachte haver

- Voorheen:

Helictotrichon pratense (Beemdhaver)

Helictotrichon pubescens (Zachte haver)

- Tegenwoordig:

Helictochloa pratense

Avenula pubescens

Havikskruid

- Voorheen:

Hieracium

- Tegenwoordig:

Pilosella

Geldt alleen voor:

Muizenoor, Oranje, Weide, Spits & Grijs havikskruid

Veenreukgras

- Voorheen:

Hierachloe odorata

- Tegenwoordig:

Anthoxanthum nitens

Zilte greppelrus

- Voorheen:

Juncus ambiguus

- Tegenwoordig:

Juncus ranarius

Vertakte leeuwentand

- Voorheen:

Leontodon autumnalis

- Tegenwoordig:

Scorzoneroides autumnalis

Kleine waterteunisbloem

- Voorheen:

Ludwigia peploides (Kleine waterteunisbloem)

- Tegenwoordig:

Ludwigia peploides subsp. montevidensis (Postelein-waterlepeltje)

Dichte veldbies

- Voorheen:

Luzula multiflora subsp. congesta

Luzula multiflora subsp. multiflora

- Tegenwoordig:

Luzula congesta

Luzula multiflora subsp. multiflora (ongewijzigd)

Stekende & Kleine wolfsklaw

- Voorheen:

Lycopodium annotinum (Stekende)

Lycopodium tristachyum (Kleine)

- Tegenwoordig:

Spinulum annotinum

Diphasiastrum tristachyum

Schijnpapaver

- Voorheen:

Mecanopsis cambrica

- Tegenwoordig:

Papaver cambricum

Tengere veldmuur

- Voorheen:

Minuartia hybrida

- Tegenwoordig:

Sabulina tenuifolia

Klein bronkruid

- Voorheen:

Montia minor

- Tegenwoordig:

Montia arvensis

Watermuur

- Voorheen:

Myosoton aquaticum

- Tegenwoordig:

Stellaria aquatica

Ononis

- Voorheen:

Ononis repens subsp. spinosa

Ononis repens subsp. repens

- Tegenwoordig:

Ononis spinosa subsp. spinosa

Ononis spinosa subsp. procurrens

Karwijvarkenskervel

- Voorheen:

Peucedanum carvifolia

- Tegenwoordig:

Dichoropetalum carvifolia

Gewoon en Klein timoteegras

- Voorheen:

Phleum pratense subsp. pratense

Phleum pratense subsp. serotinum

- Tegenwoordig:

Phleum pratense

Phleum nodosum

Rapunzel

- Voorheen:

Phyteuma spicatum subsp. *nigrum*

Phyteuma spicatum subsp. *spicatum*

- Tegenwoordig:

Phyteuma spicatum

Phyteuma nigrum

Dubbelkelk

- Voorheen:

Picris echioides

- Tegenwoordig:

Helminthotheca echioides

Draadfonteinkruid & Schedefonteinkruid

- Voorheen:

Potamogeton filiformis

Potamogeton pectinatus

- Tegenwoordig:

Stuckenia filiformis

Stuckenia pectinata

Puntig fonteinkruid

- Voorheen:

Potamogeton mucronatus

- Tegenwoordig:

Potamogeton friesii

Voorjaarsganzerik

- Voorheen:

Potentilla tabernaemontani

- Tegenwoordig:

Potentilla verna

Waterranonkel

- Voorheen:

R. aquatilis var. *aquatilis*

R. aquatilis var. *diffusus*

R. peltatus var. *heterophyllus*

R. peltatus var. *peltatus*

- Tegenwoordig:

R. aquatilis – Middelste waterranonkel

R. trichophyllus – Kleine waterranonkel

R. penicillatus – Penceelbladige waterranonkel

R. Peltatus – Grote waterranonkel

Nieuw: *R. pseudofluitans* – Basterdwaterranonkel

Ontstaan uit kruisingen tussen Stijve (*R. circinatus*) en Vlottende (*R. fluitans*) waterranonkel

Sporkehout

- Voorheen:
Rhamnus frangula
- Tegenwoordig:
Frangula alnus

Duinroos

- Voorheen:

Rosa pimpinellifolia

- Tegenwoordig:

Rosa spinosissima

Wilgzuring

- Voorheen:

Rumex salicifolius

- Tegenwoordig:

Rumex triangulivalvis

Zeekraal

- Voorheen:

Salicornia procumbens

Salicornia europaea

Salicornia pusilla

- Tegenwoordig:

S. procumbens subsp. procumbens (Langarig)

S. europaea subsp. europaea (kortarig)

S. europaea subsp. disarticulata (Eenbloemig)

Kleine pimpernel

- Voorheen:
Sanguisorba minor
- Tegenwoordig:
Poterium sanguisorba

Opmerkingen:

Grote pimpernel blijft *Sanguisorba*

Ondersoorten Kleine pimpernel blijven hetzelfde

Hemelsleutel

- Voorheen:

Sedum telephium

- Tegenwoordig:

Hylotelephium telephium

Opmerkingen:

Geldt voor gehele Hemelsleutel groep

Schaduwkruiskruid

- Voorheen:

Senecio nemoralis

- Tegenwoordig:

Senecio ovatus

Betonie

- Voorheen:
Stachys officinalis
- Tegenwoordig:
Betonica officinalis

Duinvogelmuur

- Voorheen:

Stellaria pallida

- Tegenwoordig:

Stellaria apetala

Moerasmuur

- Voorheen:
Stellaria uliginosa
- Tegenwoordig:
Stellaria alsine

Duinviooltje en Driekleurig viooltje

- Voorheen:

Viola curtisii

Viola tricolor

- Tegenwoordig:

Viola tricolor subsp. curtisii

Viola tricolor subsp. tricolor